

Roll No.....

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 32

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 811

ज्योतिषम्

पञ्चम् प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

नोट : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

निम्नांकितेषु प्रश्नेषु उचितविकल्पम् चिनोतु :

5×1=5

1. प्रागानीतं बुधस्य शीघ्रकेन्द्रम् :

(क) 1/7/14/50

(ख) 1/4/13/42

(ग) 2/53/12

(घ) 2/26/54/55

2. सायनस्य यातांशैर्मुक्तभागैर्यातकालः स्यात् :

(क) भुक्तकालः

(ख) लग्नः

(ग) भोग्यकालः

(घ) उदयकालः

3. कस्य कपालेयाताः भुक्तः कालः उन्नतः स्यात् :

(क) पूर्वः

(ख) पश्चिमः

(ग) दिनार्धं

(घ) उत्तरम्

4. वाक्यस्थानं पञ्चमम् स्यात् :

- (क) रिपु
- (ख) धर्मम्
- (ग) तनुजं
- (घ) अस्त

5. प्रालेयांश संज्ञा भवति :

- (क) सूर्यस्य
- (ख) सूर्यपुत्रस्य
- (ग) भौमस्य
- (घ) चन्द्रस्य

6. यथायोग्यं योजयत् :

5×1=5

(1) कण्टक चतुष्टयम्	(1) 163°
(2) सूर्यस्य मित्रग्रहः	(2) अल्पभाषी
(3) शनिमकरराशि स्थितः जातकः	(3) 1/4/7/10
(4) ताराग्रहेमंगल इत्यस्य शीघ्रकेन्द्राशः	(4) 268
(5) मेषराशि इति उदयमानम्	(5) चन्द्रः

उचित कथानां समक्षम् “आम” अनुचितकथानां समक्षम् “न” इति लिखत :

5×1=5

7. मध्यमबुधः मध्यमशुक्रश्च मध्यमसूर्यस्य तुल्यं भवति।

8. इष्टकाले सूर्यादुदय पर्यन्तम् इष्टकाल वर्तते।

9. त्रयोदश गुणितं लम्बनं घटी भवति।

10. केन्द्रस्थे सहज भवनेऽपि पापग्रहैर्युते चेत् अन्यथा बन्धुसौख्यं न स्यात्।

11. पञ्चमेशः पञ्चमनवमकेन्द्रेषु स्थित् चेत् तदा जातः विद्यावान् भवति।

रिक्त स्थानानि पूरयत् :

5×2=10

12. येऽल्पा भृगोस्त्रिविहता असृजोऽक्षभक्ता ..... स्फुटौ तौ।
13. .... खरामाहतात स्वोदयाप्तांश युग्भास्करः रयात् तनुः।
14. चन्द्रोमेषेवृक्षे वा कुजशनि सहितः श्वेत्कुष्ठी सरोगो ..... कर्कटालिस्थिता वा।
15. तस्मादायुः सारभूतं ..... नराणाम्।
16. आयुर्मलं जन्मिनां जीवनं च .....

अतिलघु उत्तरीय प्रश्ना :

8×4=32

17. धनभावफलं लिखत ।
18. चन्द्रशुक्रलग्नस्थौ शनिः पश्येत् चेत् तदा जातकः कः भवति ।
19. लग्नस्थानं कः ग्रहः पश्येत् चेत् मानवः काणनेत्रः भवति ।
20. अष्टमेश लग्ने अष्टमभावशुभग्रहे स्थितजातकस्य कति वर्षाणि आयुः भवति ।
21. उदयास्तयोः वृहस्पति शनिग्रहश्च शीघ्रकेन्द्रभागानेकवृत्तिं लिखत ।
22. भोग्याल्पकाले लग्नसाधनं लिखत ।
23. किं नाम लम्बनम् ।
24. नतिसाधनम् लिखत ।

लघु उत्तरीय प्रश्ना :

5×5=25

25. क्रान्तिभागेभ्यो अभीष्ट भुजांशं लिखत ।
26. सूर्यचन्द्रभूछायाबिम्बानां साधनं लिखत ।
27. जातकालङ्कारानुसारं द्वादश भावानां नामानि लिखत ।
28. व्ययभावफलं विविच्यताम् ।
29. बुद्धिमान-बुद्धिहीन योगं लिखत ।

दीर्घ उत्तरीय प्रश्ना :

3×6=18

30. मदरिवं मीलनोन्मीलनेस्तो ग्रासोनादेश्योऽगुलाल्योरवीन्द्रोः।
धूम्रः कृष्णः पिङ्गलोऽल्पार्धसर्वग्रहस्तश्चन्द्रोऽर्कस्तु कृष्णः सदैव ॥
इति श्लोकस्य व्याख्या कार्या ।

अथवा

गोलायन कथनं दिनरात्रिपलांश साधनं लिखत ।

31. मध्यमाधिकारे पञ्चताराग्रहाणां शीघ्रफलं सिद्धिः वर्णयताम् ।

अथवा

शुक्रारयोश्चलभवोऽन्त्यगतो यदाऽङ्कः
शेषांशकाश्च पतिताः पृथगक्षमूध्यः।
येऽल्पामृगोस्त्रिविहता असृजोऽक्षभक्ता।
देयाः स्वशीघ्रफलवत् स्फुटयोः स्फुटौ तौ ॥
इति श्लोकं व्याख्या कार्या ।

32. मूकत्व-सन्तान हीनयोगः वर्णयताम् ।

अथवा

अङ्गाधीशः स्वगेहे बुधगुरु कविभिः संयुतः केन्द्रगो वा,
स्वीर्यं तुङ्गे स्वमित्रे यदि शुभभवने वीक्षितः सत्स्वरूपः।
स्यान्नूनं पुण्यशीलः सकलजनमतः सर्वसम्पन्निधानम्,
ज्ञानी मन्त्री च भूपः सुरुचिरनयनो मानवो मानवानाम् ॥
इति श्लोकस्य व्याख्या कार्या ।